

Енциклопедія Сучасної України

Том 18

Лт — Малицький

Київ-2017

практика і комплексне лікування рахіту; порушення обміну кальцію, фосфору та вітаміну D у вагітних, новонароджених і дітей раннього віку; вплив несприятливих екол. чинників (зокрема наслідків аварії на ЧАЕС) на стан екол. системи вагітна жінка–плід–дитина. Запропонувала класифікацію форм рахіту, нові препарати для лікування захворювань, пов'яз. із дефіцитом вітаміну D. Зробила вагомий внесок у розвиток дит. гастроентерології, зокрема під її кер-вом вивчено механізми захворювань органів травлення у дітей, розроблено методи їхнього лікування, створ. продукти для лікув. харчування.

Пр.: Рахит. К., 1970; Детская гастроентерология. К., 1978 (співавт.); Фармакотерапія в педіатрії. К., 1993 (співавт.); Ревматоидный артрит у детей. К., 2002 (співавт.); Чернобыльская катастрофа: состояние здоровья женщин и детей. Москва, 2003 (співавт.); Чернобыльская катастрофа: стан кісткової системи у дітей в антенатальному та післянатальному періоді життя. К., 2003 (співавт.); Язвенный колит у детей. К., 2004 (співавт.); Витамин D и его роль в обеспечении здоровья детей и беременных женщин. К., 2005 (співавт.); Перинатальные проблемы великого промышленного міста України. З., 2007 (співавт.).

Літ.: Омельченко Ж. Елена Премудрая – академик Лукьянова // ЗН. 1998, 1 марта; Интервью с академиком О. М. Лукьяновой // Лікування та діагностика. 1999. № 1; Антипин Ю., Виленский Ю. Академик Елена Лукьянова. К., 2008; Гойда Н. Г. Олена Михайлівна Лукьянова в променах зворушливих зустрічей // Мист-во лікування. 2013. № 2–3.

В. С. Березенко

ЛУК'ЯНОВИЧ

Федір Костянтинович

(16(29). 05. 1904, Полтава – 17. 01. 1942, Ленінград, нині С.-Петербург) – ентомолог. Закін. Ін-т приклад. зоології та фітопатології (Ленінград, 1930). Від 1923 працював у відділі ентомології Полтав. с.-г. дослід. станції; 1925–26 – викл. технікуму при Ін-ті приклад. зоології та фітопатології; від 1929 – асист., від 1934 – доц. Вищих курсів приклад. зоології та фітопатології;

водночас 1930–38 – у Всесоюз. ін-ті захисту рослин; від 1938 – м. н. с. відділу лускокрилих Зоол. ін-ту АН СРСР (усі – Ленінград). Вивчав шкідників полів, зокрема довгоносиків, зерноїдів, сарану, лугових метеликів. Займався систематикою жуків. Провів значну кількість експедицій на

тер. України, Росії, Монголії, Узбекистану, Казахстану, Азербайджану, Грузії, Киргизстану. Автор фундам. праць з екології буряк. довгоносиків роду *Bothynoderes* (закін. 1940, неопубл.), «Фауна зерновок СССР» (незакін.), наук.-довідк. видань, визначників і списків шкідливих комах. Один із фундаторів у Росії планової ентомології та екології комах. Описав 33 нових таксони комах. На його честь названо низку нових видів комах, переважно відкритих ним під час експедицій.

Пр.: Заметки по систематике и географическому распространению долгоносиков (Coleoptera, Curculionidae) // Рус. энтомол. обозрение. 1926. Т. 20; Распространение льняного скрытнохоботника // Защита растений. 1937. Вып. 14; Значение и задачи изучения кормовых отношений растительноядных насекомых // Там само. 1938. Вып. 17; Определитель долгоносиков-трухляков подсемейства Cossoninae фауны СССР и сопредельных стран Европы и Передней Азии // Энтомол. обозрение. 1951. Т. 31, вып. 3–4 (співавт.); Жуки-зерновки (Bruchidae). Москва; Ленинград, 1957 (співавт.); К биологии, географическому распространению и систематике видов подрода *Bothynoderes* s. str. (Coleoptera, Curculionidae) // Энтомол. обозрение. 1958. Т. 37, вып. 1.

Літ.: Рихтер А. А. Памяти Федора Константиновича Лукьяновича (1904–1942) [с дополнениями С. В. Пестова] // Энтомол. обозрение. 1950. Т. 31, вып. 1–2.

В. М. Самородов

ЛУК'ЯНЧЕНКО

Вадим Ігорович (03. 05. 1955, Київ) – архітектор. Засл. арх. України (2004). Закін. Київ. буд. технікум (1977) та інж.-буд. ін-т (1986). Працював 1977–78 в ін-ті «Діпрохіммаш»; 1978–2008 – у системі Укр. спец. наук.-рестав-

МАКЛАКОВ

Іван Іванович (? , с. Омельники, нині Кременчуц. р-ну Полтав. обл. – ?) – фахівець у галузі садівництва, селекціонер. Організатор пром. вирощування бантан. і овоч. культур, а також насінництва у влас. госп-ві н. с. Рублівка Кременчуц. пов. Полтав. губ. (нині Глобин. р-ну Полтав. обл.), де здійснив насінництво 13-ти сортів кавунів, 15-ти динь, 3-х – гарбузів, по одному кабачків та огірків. 1875 вивів влас. сорт кавунів Фарас. поліпшений М., 1895 – Монастир. білозерний. Ці та ін. його сорти відіграли значну роль у світ. селекції кавунів. Від 1897 госп-во М. (на понад 50 га) спеціалізувалося на насінництві. Згодом, отримавши від Департаменту землеробства велику колекцію кавунів, динь, огірків, гарбузів і цукру кукурудзи (62 зразки), за влас. методикою відібрав кращі з них (огірки, гарбузи, кукурудзу), з якими вів подальшу селекц. роботу. Розробив сорт. технологію вирощування кавунів та методи їхньої ранньої вигонки. Налагодив збут високотовар. партій кавунів та їхнього насіння за межі тогочас. України. Після смері М., поліпшені та виведені ним сорти кавунів, динь та гарбузів довгі роки займали великі посівні площі. Деякі з них під дефініцією «народні» (гарбузи Мигдальні та Стофунтові) вирощуються й тепер, користуються попитом у населення. Госп-во М. було багатьох річ. учасником низки с.-г. виставок та ярмарок. Автор пр. «История полувековой практики бахчеводства семенного хозяйства» // «Прогрессивное садоводство и огородничество», 1908, № 3–5.

Літ.: Бахчеводство И. И. Маклакова // Хуторянин. 1897. № 47; Филлов А. Бахчеводство. Москва, 1969; Лебедев А. Шедевры народной селекции // Сад и огород. 2009. № 1.

В. М. Самородов

МАЛАМА

Павло Миколайович (1862 – ?) – громадсько-політичний діяч. Походив із дворян Полтав. губ. Закін. Полтав. військ. г-зію, Микол. кавалерій. уч-ще (1881). До 1888 перебував на військ. службі. Вийшовши у відставку, став землевласником на Полтавщині.

Займався племін. тваринництвом та птахівництвом, зробив вагомий внесок у розведення тулуз. гусей, сприяв розвитку козівництва. Мав з-д з розведення коней верх. порід, репродуктор сірої укр. худоби. Почес. мировий суддя, повіт. губерн. гласний від Кременчуц. пов. (1894–1916), депутат 3-ї Держ. думи від Полтав. губ. (1907–08). Актив. чл. діяльності Кременчуц. с.-г. т-ва, зокрема 1897–1903 був його головою; від 1903 – віце-президент, від 1907 – почес. чл. Полтав. с.-г. т-ва. Сприяв випробуванню іноз. с.-г. техніки, зокрема амер. диск. землероб. знарядь, у результаті цієї роботи підготував пр. «Испытание сельскохозяйственных машин и орудий в Кременчугском уезде» (Кременчуг, 1898). Ред. полтав. тижневика «Хуторянинъ» (1906–07). Чл. правління Полтав. земел. банку (1902–17), голова його оцінювал. комісії. Сприяв розвитку селян. госп-в, надавав селянам кошти для відшкодування збитків унаслідок згуб. дії природ. аномалій. Оплатив устаткування для вет. лікарні у м-ку Глобине (нині місто Полтав. обл.). Брав участь у роботі Полтав. вченої архів. комісії. 12 січня 1918 заарешт. більшовиками. Подальша доля невідома.

Літ.: Самородов В. М., Кигим С. Л. Полтавське сільськогосподарське товариство (1865–1920 рр.): історія, звичаї, першопостаті. П., 2015.

В. М. Самородов